

עטרת שלום

עלון שבועי שיעורי מוסדות קאמפוס בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בנשיאות ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת שלח

בס"ד, עש"ק פרשת שלח
כ"ב סיון תשע"ב - שנה א' גליון כ"ג

זמני הדלקת הנרות ומוצי"ש

ירושלים	הרה"ג מוצי"ש	ר"ת
7:06	8:24	8:59
7:06	8:24	8:59
7:05	8:23	8:58
7:21	8:27	8:57

מבוסס על מולד תמוז: ליל ט"ב טעה 5:23 16 חלקים
נא לשמוע על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קצרה מחורב לקדש ברנע כדרך הר שעיר, ואף הוא מהלך י"א יום ואתם הלכתם אותו בשלשה ימים. היינו כדי לתקן הפגם והחטא של אחד עשר שבטים, שהם אחד עשר בחינות של שבירת הכלים בג"ל.

וזהו הטעם ששלח משה רבינו את המרגלים לארץ ישראל, כדי לתקן את האחד עשר שבטים וכמו שאמרנו לעיל בשם האריז"ל שנתעברו הי"ב שבטים בי"ב נשיאים, וע"י התיקון הזה יזכו בני ישראל לרשת את ארץ ישראל.

ולכך הוסיף משה להושיע בן גון אות י' ואמר י"ה יושיעך מעצת המרגלים, היינו משום שע"י המשכת בחינת י"ה שהם המוחין נתקן ו"ה בחינת זו"ן, ממה שנפגם ע"י שמכרו הי"א שבטים את יוסף, היינו שיהושע היה צריך לתקן את הי"א שבטים, ממה שפגמו בו"ה משם הוי"ה ע"י י"ה של שם הוי"ה.

ולכך אמר להם משה רבינו להמרגלים, אחד עשר דברים 'וראיתם את הארץ מה הוא ואת העם הישב עליה החזק הוא הרפה המעט הוא אם רב' וגו', כדי לרמוז להתיקון של אחד עשר בחינות של שבירת הכלים שצריכים אתם לתקן, כדי שע"ז יזכו לרשת את ארץ ישראל, ולכך כפל כמה פעמים תיבת 'מה', לרמוז לשם מ"ה החדש המתקן כל השבירה כידוע.

וזהו ג"כ כוונת הפסוק 'והימים ימי ביכורי ענבים' כי ענבים מרמז לחטא עץ הדעת שהיה ענבים כמאמרם ז"ל (ב"ר יט ה), היינו שיראו לתקן עד שורש כל החטאים שהוא חטא עה"ד ועי"ז יהיה התיקון השלם. אבל נמרפה להם השעה, ולא עוד שהם קילקלו ביותר שאמרו 'כי חזק הוא ממנו' שכביכול כלפי מעלה אמרו כמו שפירש"י, וכמ"ש בגמ' (מנחות נג:) דאמר רבי חיינא בר פפא דבר גדול דברו מרגלים באותה שעה כי חזק הוא ממנו אל תיקרי ממנו אלא ממנו כביכול שאפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם, דהיינו לתקן שבירת הכלים והבן. הקב"ה יעזור שיהיה במהרה התיקון השלם בב"א.

(נאמרו בס"ש תשנ"ט לפ"ק)

אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושע (יג טז).

פרש"י וז"ל: התפלל עליו יה יושיעך מעצת מרגלים. צריך להבין למה דוקא ע"י שהוסיף י' ליהושע יושיעך מעצת מרגלים. ועוד צריך להבין סיבת שליחות המרגלים ששלח משה רבינו, וכבר עמדו בזה המפרשים.

והנראה לומר שזה איתא בליקוטי-תורה ממרן האריז"ל, שמה שאמר יוסף לאחיו 'מרגלים אתם' (מקץ מב ט) רמז להם על עון המרגלים, כי אתם תהיו מרגלים בכניסת הארץ, שנתעברו באלו הי"ב נשיאים הי"ב שבטים, ושלכן כתוב שתי פעמים 'איש אחד איש אחד' לרמוז שנתעברו בהם הי"ב שבטים. וזהו מה שמובא בירושלמי (פוסה פ"ז ה"ה) שרבי עקיבא אומר 'איש אחד לשבט' ששלחו עשרים וארבעה. היינו שביחד עם הי"ב שבטים שנתעברו בהם הם עשרים וארבע.

והביאור בדבר, שזה מבואר בזה"ק (ח"ג קלה:) כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוה ביה, קארי ביה מיתה. ולכן גם כשאדם חוטא ח"ו הוא יורד ממדרגתו ונקרא בחינת מיתה. והנה במכירת יוסף שמכרו השבטים את יוסף היה אצלם ג"כ בחינת חטא ומיתה,

והביאור בזה שזה ידוע שיוסף הוא בחינת צדיק ומשפיע, וארץ ישראל הוא בחינת מלכות מקבל, ולכן ע"י מכירת יוסף למצרים הפסיק השפע לארץ ישראל והיו מוכרחים לירד למצרים. והנה זה הבחינה נקראת מיתה ושבירת הכלים, כי המלכות לא היתה לה שום השפעה.

וזה ידוע שבשבירת הכלים נפלו אחד עשר בחינות מהו' מלאכין דמתו, (ע"ה שער שבירת הכלים פ"ב), שהוא בחינת ו"ה משם הוי"ה, כי רק עד שם מגיע הפגם התחתונים, אבל ביי"ה משם הוי"ה אינו מגיע פגם התחתונים, כמ"ש אצל עמלק 'כי יד על כס י"ה מלחמה להוי"ה בעמלק מדר דר' (בשלח ז' מז), שחסר רק ו"ה משם הוי"ה, שרק ו"ה יכול לפגום ח"ו מה שאין כן י"ה. והתיקון הוא ע"י המשכת י"ה בחינת מוחין לו"ה בחינת זו"ן כהידוע.

וזה ג"כ הענין מה שכתוב 'אחד עשר יום מחרב' (דברים א ב) שפרש"י וז"ל: אמר להם משה ראו מה שגרמתם אין לכם דרך

דברי תורה מרבתינו ז"ע

ניכר גדול חסדך, כי הם היו ראויים לכל השפעות טובות בורע ולא בחסד. אבל אנחנו שאינם ראויים לזה ומלאים עונות ופשעים נגדך, או דייקא ניכר גדול חסדך, שאע"פ שאין אנחנו ראויים לקבל כל אלו השפעות, אעפ"כ הקב"ה משפיע להם, או ניכר גדול חסדך. 'וכאשר נשאתה' לשון נשיאות כפים, היינו כאשר הנביא אתה 'לעם הזה ממצרים' מכל מצור שהיה להם לישראל מאז 'ועד הנה'. כן הנביא מרוב חסדך את ישראל מכל מיצר שלהם. (בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

בְּמִסְפָּר אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂוּ בְּכֹה תַעֲשֶׂוּ לְאַחַד בְּמִסְפָּרָם (טו יב).

'לְאַחַד' בקמץ הידוע. כי הענין שכתב החסיד לבת אש בספרו חובת הלבבות, שהצל למטה נד ממקומו משהו, ולמעלה שמש הלך אלפים פרסאות, כן בכל המצות והתורה והיראה, וזהו 'כמספר' קמץ 'אשר תעשו' למטה 'ככה תעשו לאחד' הידוע אהדות עולם האצילות, 'כמספרם' שעולה למספר גדול אלפים ורכבות.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וְהָיָה בְּאַכְלֵכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תְּרִימוּ תְרוּמָה לַהוֹי"ה (טו יט).

איתא בלקוטי תורה (פ עקב) שצריך כל בר ישראל להעלות ניצוצין קדישין מכל מאכל שהוא אוכל. ולפעמים נופל איזה חתיכות צרור הוא ג"כ בהשגחת א"ס

ב"ה, שיש בצרור הזה ניצוץ, והוא אז בבחינת דומם, וכשכא עת זמן לניצוץ הזה לעלות לשורשו, והוא שייך לאיש הזה שיעלהו מבחינת דומם לבחינת צומח חי ומדבר, או עבוד זה נופל צרור ההוא למאכל הזה, והאיש הזה אוכל אותו צרור, ועל דיו מעלה אותו הניצוץ לבחינת חי ומדבר, שהוא אדם בא ישראל, כנודע. לזה מזהיר הכתוב 'והיה באכלכם מלחם הארץ' של עולם העשיה הזה, אוי תדעו ש'תרימו תרומה לה'

מקרא קודש

וְהִיָּמִים יָמֵי בְּפִנְיֵי עֲנָבִים. (יג כ)

יש להזהיר שלא יסיים לקורא [שני] במלת ענבים כי הוא דין קשה ר"ל, אלא יסיים 'הושע (יג מז).

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

והבן.

(בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

וְלֹא תתורו אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זְנִים אַחֲרֵיהֶם (טו לט).

כי אף שבאמת למי שאין לו דעה מיושבת כל צרכו, או שהוא עדיין רך בשנים ולא זיכך עדיין המדות יכול להזיק לפעמים, וירא לנפשו מללמוד בוהר ויאמר איך אקרב לאש להבת שלהבת, שלא יהא סופי הלילה כאלישע, ולזה אמר 'לא תתורו אחרי לבבכם' כי הקב"ה מלא רחמים, כי גם זה היה מצד מינות של אלישע, שלא רצה לשוב בתשובה, אבל הקב"ה מקבל שבים ומלא רחמים וישמור אותך מכל רע, וכפרט שספר הוהר מלא מוסר, וכל אות ואות של ספר הוהר וכתבי מון הרח"ו דוקא, וספר שערי אורה, הם תקונים גדולים לנשמה לחקן כל הגלגולים, וכן כל מעשה מרכבה, וכפרט כשתהיה דבוק לצדיק אמת, אל תירא ואל תחת. וכל לימודך יהיה כדי לעשות נחת רוח לפני, תשיג נעימות אורות צחצחות מתוך מדבש והכנעה גדולה באהבת ישראל. (נוצר חסד' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית (טו לח).

איתא בנועם מגדים 'ציצית' ר"ת 'צדיק יבדוק צ'יציותיו ת'מיד. ונראה לדעתי כס"ד, דהנה מבואר בספרים הקדושים מתלמידי מון קוה"ק הבעש"ט ז"ע, וגם בספר נועם מגדים הביא ג"כ הענין שצריך לעשות תשובה על עשיות המצות יותר מן העבירות, והנה מבואר ברש"י ז"ל כי ציצית מספר תרי"ג. ולכן קוראים צדי"ק לזה המקיים את כל התורה.

וזה לדעתי הרמו דציצית הוא ר"ת: צדיק יבדוק צ'יציותיו ת'מיד, היינו שיעשה תמיד תשובה על המצות אשר נרמזים בציצית, ולא דוקא על שם"ה לא תעשין אלא אף על רמ"ח מצות עשין ג"כ יעשה תשובה, כי אין שיעור וערך ככוונת עשיית המצות לעשות נחת רוח ליוצר בראשית ברוך הוא וברוך שמו.

(צרי חיים' מרבינו יעקב מקאמרנא)

וַיִּשְׁלַח אֲתֶם מִשֶּׁה לְתוֹר אֶת אֲרִיז בְּנֵעֵן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עֲלוּ זֶה בְּנֵגֶב וְעֲלִיתֶם אֶת הָהָר (יג יז).

'אלהם' חסר יוד. כי נסתלק מהם אור של משה רבינו, הכנעה באמת ואמונה שלימה, להאמין שאין שום מציאות בלתי השם יתברך, וכל הקטנות והיסורים והצער והסתלקות המוחין והחיות כמעט שנאבד, והתגברות מדות רעות ואהבות רעות, אלו ידעו והאמינו באמונה שלימה שאין שום מציאות דבר קטן ודבר גדול בלתי השם יתברך, ואלופו של עולם בכל תנועה, או יתפרדו כל פועלי און (תהלים צג ז) וכל החשכות והיסורין מרירין נמתקין לאור צח חיים ושלוש. ואלו היו מאמינים באמת באלופו של עולם, כשירדו למקום החשכות והרע והאופל וצלמות והיו מועמין מעם מר, ובאמונה שלימה שאין שום מציאות בלתי אור אין סוף ואין דבר נפרד מאורו, היו ממתקין כל הדינים, והיו מעלין המלכות עד אין עליון. אלא שהם הפרידו, באמרם שמדה זאת משכלת ואוכלת כל עלמא, והקליפה שכנגדה גובר הרע מאד מאד חזק ממנו, וכיון שבא עליהם הרהור מינות והפרידו, נדחו מכל וכל ונעשו רשעים גמורים, כי בנקל יכולין להיות נדחה מכל וכל כידוע. זה 'אלהם' חסר יוד, שהם ברהור רע שלהם נחסר מהם היוד, אבל משה כשאמר להם אמר 'ועליהם' כבוד מלא.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו נִתְּנָה רֵאשִׁי וְנִשְׁוֶבָה מִצִּיּוֹמָה (יד ד)

אפשר לפרש בדרך רמו שזה ידוע ממון הארז"ל (פע"ה שער חג המצות פ"ו) שמצרים אותיות מצ"ר ו"ם. והכוונה שהשכינה הקדושה הוא במערב כמאמרם ז"ל (בבא בתרא כה.), וים הוא במערב בארץ ישראל, וזה צריך כל אדם להתפלל על המצר ים שלא יהיה יותר בגלות, שהקב"ה יאמר די לצרותינו. וזה יהיה רק אם יש אהדות ואהבה

ורעות, כי סיכת הורבן בית שני הוא על שנאת הנם כמו שאמרו חז"ל ביומא (ט ע"ב). וזה ידוע מספרים הקדושים (פע"ה שער הלוב פ"א) שישראל אותיות ל"י רא"ש. היינו שהקב"ה נקרא 'ראש' שהוא הראש של כל בני ישראל עם הקודש בכל מקום שהם למוצה ולברכה אכיה"ר. וזה שחשבו לתקן עון המרגלים ואמרו 'ויאמרו איש אל אחיו' שכל אדם היה קורא לחברו 'אחיו' שהיו באהבה ואהדות, 'נתנה ראש' שכל תפלתנו הוא לא על גשמיית רק על רוחניות לתועלת השכינה הקדושה, 'ונשובה מצרימה' שנשוב את הים בחינת השכינה הקדושה שהוא בגלות במצר ולא יהיה עוד בגלות אכיה"ר ירחם השם יתברך במהרה בביג"צ אכיה"ר.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

וְעֵתָה יַגְדֵּל נָא פֶה אֲדֹנָי בְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לְאָמֹר (יד יז).

'לאמר' נדרש בדברי חז"ל (תורת כהנים וקרא ב), בשביל ישראל וכה משה שידבר דיבור מפי הקדוש הש"י, ואם לא בשביל ישראל, לא היה זוכה משה למדרגות אלו. וזהו 'לאמר' שבכל התורה 'ידבר ה' אל משה' כדי 'לאמר' לישראל. מעתה הש"י אמר למשה 'אעשה אותך לגוי גדול ועצום' (פסוק יב), אמר משה הרי דברת בכל התורה 'לאמר' שאני איני כדאי אלא כזכות ישראל, וכוה 'גדל נא כח אדני' כי אין מלך בלא עם, והם צדיקים 'כאשר דברת' בכל התורה 'לאמר' סלחתי כדברך, שהייתי מדבר עמך 'וידבר ה' אל משה' ואמרת 'לאמר' ('וזהר חי' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

סֵלַח נָא לַעֲזוֹן הָעַם הַזֶּה כַּגְּדֹל חַסְדְּךָ וּכְאֲשֶׁר נִשְׂאָתָה לְעַם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנְּהָה (יד יט).

רצונו לומר שמושה רבינו ביקש מהקב"ה ואמר, שיסלח לתפלות אלו שאינם הגונים לפניך, 'כגודל חסדך' וזהו 'סלח נא' לתפלתם כי אין נא אלא לשון תפלה, שהיא מלאה מחשבות ורות, שנחשבים לפניך לעון של 'העם הזה', אעפ"כ תסלח להם 'כגודל חסדך' ולא לפי מעשינו אלא דייקא כגודל חסדך. כי בימים הקדמונים בימי האבות והתנאים ושאר הצדיקים הראשונים, לא היה

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

א. אם להתיר ציצית מבגד לבגד ודין נקרע הטלית. סימן טו
א. אסור להתיר ציצית כשרים אפילו לעשות אחרים
יפים מהם.

**ב. אם נפסק לו חוט אחד שהוא כשר והוא רוצה
להחמיר, יתיר את הציצית ויקשור חוט חדש על
הישן ויתקן אותם הציצית בבגד זה ולא יזרוק ממנו
אפילו דבר קטן.**

מש"כ רבינו 'הוא רוצה להחמיר', באשל אברהם בוטשאטש סימן יב ס"א
כתב, וז"ל: שמעתי בשם גדולי הדור שיש לדקדק במדת חסידות שגם אם
נחסר רק חוט אחד מהח' חוטין שבכל אחד ואחד מד' הציציות כיון
שנשאר רק ל"א חוטין בכל הד' ציציות נכון לעשות אחרים, כן שמעתי
בשם החסיד המפורסם בש"ט מ' מנחם מענדיל ב"י מק"ק רומינוב יצ"ו.

**ג. ולהתיר מבגד לבגד התירו אף שמבטל את
הציצית מקדושת מצותן על שעה מועטת לא
הקפידו, אבל לפוסלן או להתירם ולזורקם או אפילו
להניחם עד שיזדמן לו בגד הכל אסור, אפילו שהם
ישנים ובלויים, כל עוד שהם כשרים אסור להפר
מצות השם והוא בכלל ואת מצותו הפר (במדבר טו
לא), ולכן מתירין הציצית מטלית של מתים שלא
לבטלן מקדושת מצותן כשהיו עד הנה.**

**ד. וכל זה בציצית שנטו ונעשה לשמה ונתקדשו
למצותן, אבל סוכתו יכול ליסתור בחול המועד
ולשרפו, שהרי סוכת גנב"ך ורבק"ש כשר [כדאיאתא בשר"ע
סימן תרל"ה], וכן אתרוג יכול לאכלו אם הותנה וכל
כיוצא בזה:**

זר זהב - כל מה שכתבתי כן נראה פשוט הסוגיא (מנחות מא):
דמאי ביזוי יש להבגד שנשאר בלא ציצית, דהרי בימיהם כל
בגדיהם היו להם ציצית, וכיון שאנחנו פוסקין כלי קופסא פטור
מן הציצית [כדאיאתא בשר"ע סימן יט דציצית חובת גברא הוא], למה לא
נתיר הציצית מן הבגד, אלא דעיקר ביזוי מצוה להציצית שנטו
ונתלו לשמה וחל עליהם שם מצות ציצית, ובעוד שהם תלויים
שם ציצית עליהם וראויים למצוה, אבל כשמתיירם מבזה אותם
שהרי יכול לזורקן ולעשות בהם צרכיו [כ"כ במור וקציעה כאן, וכן
משמע מתשו' מהר"ם מרוטנבורג סימן רסט], אבל להתיר אותם בבגד
אחר שאין מבטל אותם אלא לשעתם מותר, ורב אוסר (שם),
אבל ערבה ואתרוג כיון שיצא ידי מצותו הרי הוא כשאר
ערבות ואין בו ביטול שאין צריך אגד ולא עשיה לשמה, וכן
שופר יכול לתקוע בעשר שופרות בכל פעם שופר אחר ואין בו
בזיון לראשון, וכן ראיתי להצדיקים וגאוני ארץ שלא התירו
הציצית אף אם היו ישן נושן, אבל אם נפסלו נתבטלו מהמצוה
ויכול ליקח כל החוטים חדשים, וזהו שסיים בגמרא (שם) רב
יהודה מסר ליה לקצרא. היינו שלא היה חושש שמא מחמת
הכיבוס יפסוק איזה חוט וילך לאיבוד, כי דבר שאין מתכוין
הוא, ורב חנינא חשש גם על זה ועביד ליה סיסא, ורבינא חייט
להו מיחט, שלא יפסק איזה חוט או אפילו מעט ממנו, והלכה
כרב חנינא ורבינא [כ"פ הרמ"א סימן כא ס"ג]. וצריך לזהר ליתחוב
הציצית שלא יפסוק מהם שום דבר על ידי הכיבוס, כן הוא
פירוש הסוגיא כפתור ופרח.

ובטלית של מת נכון להתיר הציצית ולכרכם בבגד אחר ולעשות
בטלית של מת ציצית חדשים ולא חל עליהם מצוה כלל [ע"ע
בשר"ע י"ד סימן שנא], ובכל זה חלילה לי לחלוק על הראשונים
אלא להוסיף על דבריהם ולפרש בדרך שנלע"ד אמת, והרשות
נתונה לכל תופסי התורה לפרש כל אחד כדעתו, ובלבד שלא
יחלוק על הראשונים אם לא בטעות דמוכח וזה אינו נמצא:

מעשה אבות

ויאמר הוי"ה סלחתי פדבך. (יד כ)

כאשר נסע רבינו רבי יצחק אייזיק מקאמרנא לרבו
הקדוש רבי משה מסאוראהן ז"ל, ובחזרתו נסע דרך עיר
קראקא, וכל היום התענה, ובא לשם לעת ערב, והיה לו
רעבון גדול עד שאחזו בולמוס ר"ל, והוכרח לקנות שם
פת עכו"ם עבור עשרה צ"ל שהיה לו, להחיות את נפשו.
ואחר האכילה שכב את עצמו על ספסל ארוכה שהיתה
שם בבית המזיגה, וכאשר שכב שם איזה דקות, אחזתו
אש להבה, ותיכף עמד ממשכבו והתיישב והרהר בעצמו
מכח מה הרגיש את החמימות הזאת, והתחיל לבכות
בבכיה גדולה, כי מה זו הבהירות אחר אכילת פת עכו"ם,
והלך לחוץ והסיר את מלבושיו, ועשה גלגול שלג כמה
פעמים.

ובתוך כך שמע קול עגלה שבא לשם, ולבש את עצמו
תיכף, והלך לבית המזיגה, ואז בא כ"ק חותני זקני הרה"ק
המפורסם רבינו יוסף מעיר חדש ז"ל בן הרה"ק בעל
המאור ושמש, שהיה אז עדיין סוחר, עם עגלה מלאה
סחורה, וכאשר ראו זה את זה, שאלו מה הוא עושה שם,
שהיו מכירין את עצמו, והשיב לו רבינו. שבא לכאן לעת
ערב, ואין לו מכתב תעודה, על כן הוא ממתין, שיודמן לו
איזה חשוב, שיוכל להעביר אותו על הגבול, והשיב לו.
שלא ידאג, כי הוא חשוב שם.

ואח"כ שאל את רבינו, מדוע פניך בעצבות ר"ל. והתחיל
רבינו לבכות בקול גדול, על הסיבה שאירע לו ר"ל,
שהוכרח לאכול פת עכו"ם, וכשהלך לשכב על הספסל
אחז אותו בהירות של אש, שלא היה יכול לסבלו,
ולשמחה מה זו עושה. ואמר לו שימתין עד שיתפלל
תפילת ערבית, ויאכלו שניהם סעודת ערבית, וכן הוה,
ובתוך הסעודה אמר לו, אני אספר לך מה שהרגשת
בכאן: זה איזה מאות שנים שיצאה גזירה רעה ר"ל לשרוף
את התלמוד, והיה בקראקא מלמד אחד גאון וקדוש,
ולקח אתו עמו תנ"ך, ובא לזו הבית מזיגה, והתחיל לחזור
כל דרשות חז"ל מתוך תנ"ך, שאם ח"ו יתקיים הגזירה,
שיוכל להעתיק את כל הש"ס מתוך התנ"ך, והיה בכאן
זמן גדול, ומוזה היה לך ההרגשה שהרגשת.

כתבי שם

ה. טלית שנחלק לשנים ובכל אחד יש בו שיעור
יכול לחזור ולתפרם כי נשאר בכל חלק שיעור טלית,
והמחמיר יתיר שני ציצית ויתקנם [כן דעת הט"ז סק"ג],
אבל מעיקר הדין אין צריך:

זר זהב - סברת הרשב"א (ש"ת ח"א סימן ריז), דאם עשה בגד של
שלשה כנפות והטיל בו ציצית והוסיף כנף רביעי פסולין
הראשונים, אבל נחתך כנף אחד ותיקנו כשרין הראשונים כיון
שנעשו בכשרות ועתיד לתקנם כמו שתקנם כבר דמו:

כתבי שם

רבינו מאיר ב"ר יצחק אבד"ק אייזנשטאט זי"ע 'פנים מאירות' כ"ז סיון תק"ד

תולדותיו

הגאון רבינו רבי מאיר אייזנשטאט זצ"ל בן הגאון רבי יצחק בן אהות רבינו השי"ך זצ"ל. היה 'מופלא בדורו, על ישראל הדור, מושלם בכל הדורות'. מנהיג ומאיר כשמש בצהרים. 'הארץ האירה מכבודו, ומלאה פני תבל תנובתו'. לשון גדולי דורו בהסכמותיהם לספריו. בתחילה ישב בקרן זוית ויגע על התורה ועל העבודה בבית חמיו בק"ק פוזנא, וכפי שכותב בהקדמתו לספרו המפורסם פנים

ובניתי ביתי באמות הבנין, רק לכבוד בית ישראל עמדתי על המנין, אדברה בעדותיך נגד מלכים, מלכי רבנן, ולא איבוש בהלכה, ומאלקי אשא ברכה. וכה כותב על הרבצת התורה שהרביץ שם 'בין נדיבים במקומם של שבחים מקום חשוב, ד' אמות של הלכה, שם מצאתי אוהלים נטוים לשבת, לומדים חריפי לב וגם החזיקו לי אלופי הקהל ישיבה תמידין כסידרן בחורי חמד המקשיבים לקולי ולנתי עם בעומקה של הלכה'.

הסתלקותו

ביום כ"ז סיון שנת תקי"ד בהיותו בן ע"ד שנים נסתלק רבינו, ותלמידו הגאון ר' יהונתן אייבישיץ זצ"ל נשא עליו ביום ז' אדר הספד גדול, ושם הוא מעיד 'כי צירים אחזתני בשמעני כי הגאון המפורסם בעולם התורה והיראה, אלוף נעורי אשר למדתי אצלו הלך למנוחה, ומעיד אני עליו שמאד היה שוקד על התורה, והוא קיים מה שנאמר בקריאת שמע בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך, מעיד אני שהיה חלוש מאוד בטבעו, ומכל מקום לא ביטל עונתו של תורה ויגע מאוד בתורה ולא ביטל בשנית לילה בלילה, שהיה קם לאחר חצות ללמוד תורה לשמה. זיע"א.

ספריו

א. 'פנים מאירות' שו"ת בהלכה, וחידושים על כמה מסכתות השי"ס ג' חלקים שראו אור בחייו וזכו לכמה מהדורות.

ב. 'אור הגנוז' חידושים לכתובות ולהלכות יין נסך, בהקדמתו כתב כי הספר ניצל לאחר ז'ה שנתיים שעבר בעת המתנות המלכות במדינת פולין כנהוג, בשנת תקנ"ד לפ"ק בראש חודש תמוז דהאי שתא השקיתני יין תרעלה, ובאותה שנה היה ראש חודש בשבת קודש פרשת חוקת, ונתקיים בנו התרגום של 'זאת חוקת התורה דא גזירת התורה' וביום א' ב' דראש חודש תמוז באו השונאים לקהילתנו בקול רעם ורעש העבירו קול היתר לעשות כרצונם וכאוות נפשם ביהודים, שקורן בלשון אשכנז פלינדירין, ניתן רשות להשחית על שלוש שעות, והם שללו ובזזו מעת לעת, רח"ל. ומי יוכל להאריך מגודל הצרה, ובפרט מה שעשו השונאים בבית הכנסת הגדולה ובבית המדרש דקהילתנו, חמסו וגזלו ממני כל רכושי והפשיטו ממני ומבני ביתי כל בגדי החמודות ונשארתי ערום ועריה'.

ג. 'כתנות אור' על התורה בדרך לפלול.

זרע ברך ה'

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בן רבינו האדמו"ר רבי שלום מקאמרנא זי"ע חתן הגאון הראב"ד רבי ישראל יצחק הלוי רייזמאן זצ"ל חתן הגאון האדיר רבי שלום לייב איזנבאך זצ"ל חתן הגאון הראב"ד רבי אברהם אבא קאסווסקי זצ"ל חתן הגאון רבי משה פיינשטיין מורשא זצ"ל חתן הגה"צ רבי מאיר מאוסטרווצא זצ"ל נכד לבעל 'הפנים מאירות'.

סוכתו של רבינו מהרי"א מקאמרנא זי"ע
נהגו בחו"ל כדי שלא יצטרכו לעקור ולצאת מן הסוכה בשעת ירידת הגשמים היו עושים שלאק והוא כעין גג ממעל לסכך הכשר שהיה סוגרים בשעת ירידת הגשמים, והשלאק היה עשוי מבי חלקים והיה נפתח מהאמצע כלפי הדפנות באופן שעובי השלאק עמד אצל הדפנות, ולרבינו קודש הקדשים המהרי"א מקאמרנא זי"ע היה השלאק עשוי באופן שהבי החלקים היו נפתחים מהדפנות כלפי אמצעית הסוכה באופן שעובי השלאק היה באמצע הסוכה בזמן שלא ירד גשמים, שנה אחת שלח הגאון רבי יהושע העשיל פרנקל תאומים זצ"ל אל רבינו בליל חג הסוכות לאמור לו שהסוכה שלו אינו כשרה ע"פ פסק ה'פנים מאירות' בשו"ת שלו או"ח סו"ס ס"א שכהשלאק עומד באמצע הסוכה הרי הוא כסכך פסול באמצע הסוכה ופוסל כל הסוכה, ושלח לו רבינו בחזרה שהסוכה כשירה והראיה שאברהם אבינו אושפיזא עילאה היה הלילה הזה עמי בסוכה, וגם זכיתי ופעלתי אצלו עבור ארבע עקרות. אעפ"כ לא נח רבינו ולאחר החג בירר בטוב טעם ודעת שהסוכה כשירה והדין אינו כה'פנים מאירות', והריץ את השאלה אל הגאון ר' יצחק אהרן אייטנאג אב"ד לבוב זצ"ל והשיב לו בתשובה הנדפסת בשו"ת מהרי"א ח"ב סי' קכט שהדין אינו כה'פנים מאירות' וכפי שביאר לו רבינו בטו"ט באגרת השאלה. לשנה הבאה שלח לו ג"כ הרה"ק רבי אורי מסאמבור זצ"ל לאמור לרבינו שלפי דעת ה'פנים מאירות' הסוכה שלו אינו כשרה, הבוקר אור הגיע רבינו אל הרה"ק רבי אורי ואמר לו שהלילה הגיע אליו הגאון ה'פנים מאירות' ואמר לו שכבר בחיי חיותו חזר בו מהפסק הזה, והראיה שבחורף הבא יודפס קונטרס אחרון שלי ושם תראה שחוזר אני מהפסק הזה, וגם דודו המהרצ"ה מזידיטשוב זי"ע בא אליו בחלום ואמר לו שבמתבתא דרקיעיא פסקו כמותו שהסוכה כשירה כפי שביאר דבריו באיגרת השאלה לאב"ד לעמבערג.

מאירות 'כל ימי בין הכלים נחבאתי לישב בקרן זוית, בהיותי בית חמי הראש וקצין פרנס ומנהיג דק"ק פוזנא, כבוד מוהר"ר משה סאכטשווער ז"ל אשר זן ופירס אותי ואת ביתי עשר שנים רצופים מזונות על שולחני, נתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש לי ולכל בני והייתי חבוש בית מדרשו וחדר מעולה שבביתו בית מלא ספרים, לימים יצא חותנו רבי משה נקי מכל נכסיו אחר שמסר כל רכושו להצלת כ"ד יהודים שהעלילו עליהם עלילת שוא, ומאז פסקו שנות המזונות של רבינו והוכרח לקבל על עצמו עול הרבנות.

על כס הרבנות

וכה ממשיך וכותב רבינו בהקדמתו לספרו 'ונתקבלתי לרב ומורה צדק לק"ק שידלאווצי, ואמרתי הנה נא עיר קרובה, אימלטה נא שמה ותחי נפשי. אך טרדות הרבנות לא נתנה לו מנוח וכפי שכותב בעצמו 'והנה ראיתי שאין משנתי סדורה וברורה מרוב טרדות הקהילה, בפרטות קהילות קטנות אשר כל דבר קטן וגדול יביאון אל רב העיר, ובחברתי לישב באהלה של תורה'. אז פרש השר רבי שמשון וורטהיממר חסותו על רבינו ומינה אותו לראש ישיבת 'וורמייזא' וישבתי שם ימים ועשור והטיבו עמי, והחזיקו לי ישיבה חשובה'. אך כאשר פרצה מלחמת צרפת ברח רבינו למורביה ונתקבל לאב"ד דעיר פרוסטיץ וישב שם למעלה מעשר שנים, ולאחמ"כ נתקבל רבינו שנית לרבה של שדלאווצי בכבוד גדול וראוי, כפליים יותר ממה שהיה בפעם הראשון והחזיקו לו ישיבה חשובה להרביץ תורה לעדירים.

אייזנשטאט

זכתה ק"ק אייזנשטאט בכתרה של תורה בהביאה לכהן פאר את רבינו לרב ואב"ד על העיר והגלילות, ועל שמה נקרא עד היום הזה, ומיום שבא רבינו לשכון שם הכפילה העיר את מספר תושביה היהודים אשר באו לחסות בצלו של רבינו, ואף הוא התקין שם תקנות רבות וחשובות וכמו שכותב בהקדמתו 'וגלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שלא לכבודי ולא לכבוד בית אבי עשיתי זאת, הרסתי

מעשה נפלא מסופר שפעם אחת כאשר הלשינו על רבינו, וברח רבינו לעיר אחרת ולא שיגר מכתבים להודיע היכן הוא בנמצא, וחשבו הקהל שכבר נפטר רבינו ורצו לקחת במקומו אחד הדיינים ושמו ר' לייב, וביום שישבו הקהל לכתוב הכתב רבנות בא מכתב מרבנו לאשתו ובו כותב כי יודע שהרב ר' לייב יתמנה במקומו ושלא תצטער, וכתב לה שהוא יודע זאת ע"י שראה בחלום הפסוק 'הגדיל עלי